

Helse Sør-Øst RHF

Gode og likeverdige helsetjenester til alle som trenger det, når de trenger det, uavhengig av alder, bosted, etnisk bakgrunn, kjønn og økonomi.

Veileder Risikounivers

Prosjektstyringsmodell for Helse Sør-Øst

Kort om risikouniverset

Hva er et risikounivers?

- Et risikounivers er en kategorisering av kildene til risiko
- Risikouniverset er ment som et hjelpemiddel for å identifisere, forstå risiko og kommunisere risiko

Hvordan kan risikouniverset brukes?

- Som hjelpemiddel for å planlegge eller gjennomføre en idedugnad (workshop)
- Til å finne overlappende risikoer, eller risikoer som kan møtes med felles tiltak
- For å se om det er troverdig bredde og dybde i en risikoprofil (benchmarking)
- Til å forenkle risikoinformasjon ved å gruppere risikoer i kjente kategorier

Må alle bruke risikouniverset?

- Nei. Det er ikke krav om å bruke risikouniverset, selv om det anbefales

Er hele risikouniverset relevant?

- På programnivå eller porteføljenivå er alle områdene i risikouniverset relevante
- For et stort og komplekst prosjekt er sannsynligvis alle områdene relevante
- For delprosjekter og små prosjekter er det ofte bare deler av risikouniverset som er relevant. Hvilke områder dette er vil variere fra prosjekt til prosjekt

Hvor kommer risikouniverset fra?

- Risikouniverset bygger på erfaringer fra HSØs IKT-prosjekter og god praksis

Hvor sender jeg forbedringsforslag?

- Send til Regionalt porteføljekontor hos Sykehuspartner helseforetak (portefoljekontor@sykehuspartner.no)

Slik leser du risikouniverset

Syv hovedkategorier hvor alle prosjekter normalt har risikoer

Risikouniverset vil aldri passe for alle. Derfor: Legg til kategorier som mangler og overse de som ikke er relevante

Eierstyring og endringsledelse	Prosjekt-organisasjon	Prosjekt-gjennomføring	Leverandør og merkantilt	Leveranse (tjeneste, produkt)	Overlevering til drift	Ibrukttagelse og gevinstrealisering
Mål og omfang	Beslutningstaking og -prosess	Business case, gevinstplan	Anskaffelsesprosess	Teknologi	Finansiering, driftskostnad	Gevinstmålinger
Prosjektets prioritet	Samarbeid, kommunikasjon	Økonomi	Avtale / kontrakt	Integrasjoner	Tjenestebeskrivelse, tjenesteavtale	Samarbeid, kommunikasjon
Beslutningsprosess og oppfølging	Kompetanse	Estimering (kostnad, tid, arbeidspakker)	Kompetanse	Kvalitet	Oppfølging av SSA	Endringsledelse
Finansiering	Ressurstilgang	Gjennomføringsplan	Samarbeid, kommunikasjon	EUs personvern-direktiv (GDPR)	Roller	Endringsevne
Lover og forskrifter	Kontinuitet	Interessenter	Ledetid	Sikkerhet	Ressurser og opplæring	Brukermedvirkning
Styringsprinsipper, prosjektveiviser	Roller og ansvar	Prosjektrutiner	Leveringsstidspunkt	Testing og godkjenning	Etablering av tjenesten	Opplæring
Styringsgruppe	Motivasjon	Avhengigheter	Leveringssevne	Kompleksitet	Viderekvalitet	Arbeidspress

Hver hovedkategori er delt inn i underkategorier

Selv om prosjektet har risiko i en hovedkategori, behøver det ikke ha risiko i hver underkategori

Hver underkategori kan ha mange risikoer knyttet til seg.

«Estimering» kan ha risikoer rundt ting som estimeringsmodell, tallgrunnlag osv.

Risikounivers for prosjekter i Helse Sør-Øst

Eierstyring og endringsledelse	Prosjekt-organisasjon	Prosjekt-gjennomføring	Leverandør og merkantilt	Leveranse (tjeneste, produkt)	Overlevering til drift	Ibruktageelse og gevinstrealisering
Mål og omfang	Beslutningstaking og -prosess	Business case, gevinstplan	Anskaffelsesprosess	Teknologi	Finansiering, driftskostnad	Gevinstmålinger
Prosjektets prioritet	Samarbeid, kommunikasjon	Økonomi	Avtale / kontrakt	Integrasjoner	Tjenestebeskrivelse, tjenesteavtale	Samarbeid, kommunikasjon
Beslutningsprosess og oppfølging	Kompetanse	Estimering (kostnad, tid, arbeidspakker)	Kompetanse	Kvalitet	Oppfølging av SSA	Endringsledelse
Finansiering	Ressurstilgang	Gjennomføringsplan	Samarbeid, kommunikasjon	EUs personvern-direktiv (GDPR)	Roller	Endringsevne
Lover og forskrifter	Kontinuitet	Interessenter	Ledetid	Sikkerhet	Ressurser og opplæring	Brukermedvirkning
Styringsprinsipper, prosjektveiviser	Roller og ansvar	Prosjektrutiner	Leveringstidspunkt	Testing og godkjenning	Etablering av tjenesten	Opplæring
Styringsgruppe	Motivasjon	Avhengigheter	Leveringsevne	Kompleksitet	Videreutvikling	Arbeidspress
Kompetanse og profesjonalitet	Arbeidspress	Leverandør- og leveransestyring	Leveranse kvalitet	Avhengigheter	Avslutte prosjektet	Motivasjon
Internpolitikk i foretaksgruppen	Lokalisering, verktøystøtte	Endringsstyring	Produktegnethet	Arkitektur	Mottaksorganisasjon	Brukernes organisasjon
Program- / porteføljestyling		Rammebetingelser		Masterdata		

Eksempler på bruk av risikouniverset

Før en workshop

- Vurder hvor relevante kategoriene er, og del de i fire ulike grupper, for eksempel trussel, kanskje trussel, kanskje mulighet og stor mulighet
- Fargelegg kategoriene. (For eksempel: Trusler = rød, kanskje trussel = gul, kanskje mulighet = lys grønn og stor mulighet = mørk grønn)

I en workshop

- Velg hvilke(n) farge(r) dere skal fokusere på. Gi deltakerne en kopi av de prioriterte kategoriene
- Gå gjennom prosjektmålene, eller leveransene, og gjør det klart at et problem og en risiko ikke er det samme
- La deltakerne få litt tid til å vurdere hvor de ser at prosjektet har risiko. Kjør diskusjon!
- Pass tiden... stram tidsstyring er nødvendig

I en interessentanalyse

- Bruk kategoriene og vurder om det kan være et gap mellom hva en interessent (i eller utenfor prosjektet) forventer av en annen og hva den andre interessent mener å ha lovet

Benchmarking

- Skriv ut en kopi av risikouniverset
- Ta frem prosjektets risikoregister
- For hver risiko i risikoregisteret
 - vurder hvilken kategori risikoen tilhører
 - kryss av kategoriene som dekkes av risikoen
 - noter kategorien i risikoregisteret så du kan sortere risikoene etter kategori
- God bredde i risikoprofilen: alle hovedkategorier er dekket (krysset ut) eller forklart hvorfor ikke
- God dybde i risikoprofilen: de fleste av underkategoriene er dekket (krysset ut)

Utfordre prosjektets risikoprofil

- Velg en eller flere kategorier som ikke er dekket
- Be risikokoordinator eller prosjektgruppen om å forklare hvorfor kategorien ikke er dekket (merk: det kan være gode grunner for at en kategori ikke er relevant, eller er dekket av risikoer som ligger i en annen kategori/underkategori)

Mer informasjon

Se Prosjektveiviseren

- Neste side beskriver informasjon som fins i CA PPM/Clarity, og mulighet for kurs og veiledning

Faglig kontaktpunkt

- Regionalt porteføljekontor i Sykehuspartner HF
portefoljekontor@sykehuspartner.no

Nedlastbar informasjon fra CA PPM/Clarity

Veiledere *

Risikostyring i prosjekter

- Beskriver risikostyring i prosjektmodellen
- Tipser om stegene i risikostyringsprosessen
- Har innebygget maler og risikounivers

Risikounivers

- Dette dokumentet
- Kategoriserer noen områder hvor HSØs prosjekter erfaringsmessig kan ha risiko

Kurs og veiledning

- Kurs arrangeres periodisk og på forespørsel, se Læringsporten (Kursnavn: PPM/CA PPM – risikostyring i prosjekter)
- For individuell veiledning, send forespørsel til portefoljekontor@sykehuspartner.no

Maler *

Risikoregister

- Et Excel-regneark som er et alternativ til å registrere risikoer i CA PPM / Clarity

Risikoplan

- Et utgangspunkt for å lage en risikoplan for et prosjekt eller program

Risikobilde

- Presentasjon av risikobilde (negativ og positiv risiko) samt sammenfatning av enkeltrisikoeer

Omverdivurdivering

- En teknikk for å se helhet i omgivelser og å fokusere risikovurdiveringer
- Kan understøtte interessentanalyser

Nyhetsbrev og sosiale medier: www.helse-sorost.no/sosialemedier